

Aan Coöperatie VGZ u.a.
de heer T. Kliphuis
Nieuwe Stationsstraat 12
6811 RS Arnhem

Onderwerp : **Grote zorgen effecten inkoopbeleid VGZ-diagnostiek 2020**
Datum : 24 september 2019
Uw kenmerk :
Ons kenmerk : 20190923

Geachte heer Kliphuis,

In de algemene ledenvergadering van de SAN, de brancheorganisatie voor medisch diagnostische centra, zijn de voorlopige uitkomsten van uw inkoopbeleid voor de medisch diagnostiek 2020 besproken. Wij willen u graag op de hoogte brengen van de grote zorgen over de effecten van uw inkoopbeleid die door onze leden zijn geuit. Dit is zowel gebeurd door leden die hoogstwaarschijnlijk wel en geen contract met u aangaan per 2020.

In eerdere gesprekken tussen VGZ en de SAN hebben we geconstateerd dat onze visies op integrale diagnostiek elkaar grotendeels overlappen (zie bijlage). Vanuit VGZ is aangegeven dat het tempo van de veranderingen in het veld te langzaam gaan en daarom is gekozen voor de huidige strategie van aanbesteding per GHOR-regio. Wij zien echter in het overgrote deel van de GHOR-regio's geen aanknopingspunten tussen de voorlopige uitkomsten van de door u gekozen strategie en het realiseren van integrale diagnostiek in de praktijk. In veel regio's wordt nu met "een botte bijl" op de wortels van (een deel van) de integrale diagnostiek ingeslagen en jarenlange, goed werkende samenwerkingen worden verbroken. Hierdoor zal op veel plekken in het land de versnippering verder toenemen, ontstaan er grote risico's in de continuïteit van zorg, worden naast de laboratoria, huisartsen, verloskundigen en diëtisten opgezadeld met extra coördinatie, - en administratieve lasten en worden bestaande (jarenlange) regionale samenwerkingen afgebouwd. De verwachting is dat hierdoor de transitiekosten fors stijgen en klanten het risico lopen op verlies van een fijnmazig netwerk van prikpunten.

We zullen onderstaand e.e.a. nader aan u toelichten.

Regionale samenwerking

Wij zijn ervan overtuigd dat een goede regionale samenwerking tussen huisartsen, medisch specialisten (ziekenhuizen) en integraal werkende diagnostische centra een randvoorwaarde is voor duurzame, zinnige en zuinige zorg. Diagnostiek is als een “rotonde” die ervoor zorgt dat men voor “de juiste zorg op de juiste plek” de juiste afslag neemt. Deze samenhang en effectiviteit in de regio “komt te voet en gaat te paard”. In veel regio’s wordt door uw strategie een streep gezet door jarenlange samenwerkingsrelaties. Bovendien gaat het om tijdelijke overeenkomsten. De duur van deze overeenkomsten komt niet overeen met de tijd die nodig is om regionaal een infrastructuur op te bouwen om deze “rotonde” afspraken te realiseren. Dus zien wij in die regio’s het tempo om te komen tot regionale integrale diagnostiek eerder tot stilstand komen dan versnellen. Daarnaast is er geen enkele afstemming met andere zorgverzekeraars, deze kunnen immers weer andere diagnostische organisaties contracteren. De analogie met de thuiszorg ligt voor de hand. Verschillende auto’s van verschillende laboratoria rijden in de wijken om bloed te prikken of op te halen. Zonder regionale afstemming zal de dubbeldiagnostiek toenemen met alle lasten hierbij voor patiënten en de kosten van de zorg.

Kwaliteit

De SAN streeft naar een gerechtvaardigd vertrouwen in de kwaliteit van de dienstverlening en de toegevoegde waarde hiervan voor de preventie, diagnosestelling, behandeling en monitoring van de patiënt. Het ontkoppelen van diagnostiek, klinische consultatie en regionale monitoring/beleidsvorming leidt absoluut tot kwaliteitsverlies en stijging van de kosten. Wellicht wordt de diagnostiek (deels) goedkoper maar de totale kosten van de zorg zullen toenemen. Maar belangrijker, naast dat het leidt tot minder goede uitkomsten voor de patiënt en de samenleving, is de patiëntveiligheid in het geding. De voorbeelden hiervan zijn zeker op het terrein van de medische microbiologie en trombose zorg aanwezig.

Beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald

Zoals eerder opgemerkt delen we een gezamenlijk beeld over integrale diagnostiek. Wij denken dat u als zorgverzekeraar veel betere instrumenten tot uw beschikking heeft om te komen tot integrale medische diagnostiek. Wij denken dat dit ook zal leiden tot een veel effectiever beleid op het thema Zorg op de juiste plek. Elementen hiervoor zijn:

- met regionale partijen een gezamenlijke visie op integrale diagnostiek opstellen,
- het benoemen van de rol van integrale diagnostiek in de ZOJP-discussie (o.a. de facultatieve prestatie);
- deze visie vertalen in de inkoopvoorwaarden voor alle zorgaanbieders;
- het hanteren van gelijke looptijden van contracten in de regio;
- het stimuleren van consolidatie van laboratoriumdiagnostiek aan de achterzijde.

Het zal u duidelijk zijn dat wij zeer teleurgesteld zijn in de effecten van uw inkoopbeleid en wij verzoeken u dan ook met klem deze route niet verder te bewandelen.

Graag gaan we op korte termijn met u in gesprek over deze brief en de alternatieven.

Met vriendelijke groet,

Leo Kliphuis, MPH
Directeur SAN

Chiel Bos
Voorzitter, SAN

Wij zenden een afschrift van deze brief aan:

- Minister voor Medische Zorg
- Tweede Kamer, Vaste commissie VWS
- NZa, IGJ
- FMS, NVMM, NVKC, Ineen, NVVP
- Zorgverzekeraars Nederland/ Andere Zorgverzekeraars

Bijgevoegd: visie van de SAN op integrale diagnostiek

Visie SAN,

de branchevereniging voor medisch diagnostische centra.

Oktober 2018

Wat is medisch diagnostiek?

Diagnostiek is sterk bepalend voor de aard en omvang van de zorg die iemand nodig heeft en vervult daardoor een essentiële rol in de medische zorg. Onder diagnostiek wordt verstaan: het gehele proces van een juiste klinische vraagstelling, dat leidt tot juiste analyse(s) en waarbij uitkomsten worden gecombineerd met domein-specialistische expertise en klinische context wat vervolgens weer leidt tot een richtinggevend advies voor de behandelaar/patiënt. Diagnostiek bestaat uit een optelsom van de juiste diagnosticus (de professional die de diagnostiek verricht) en de juist diagnostica (de juiste middelen om de diagnose te stellen). Waarbij gestuurd wordt op zinvolle diagnostiek (diagnostic stewardship). De diagnostiek kan worden ingezet ten behoeve van preventie, diagnosestelling, behandeling en monitoring van de patiënt, maar kan ook worden gebruikt in het kader van infectiepreventie/openbare gezondheidszorg en vindt plaats in alle lijnen van de zorg.

Waar staan we voor?

De SAN is de branchevereniging van centra voor medische diagnostiek. De leden van deze vereniging streven naar: **integrale medische diagnostiek die een bijdrage levert aan zinnige en zuinige zorg op de juiste plek**¹. Hierbij bieden technologische en digitale innovaties steeds meer mogelijkheden voor patiënt en burger om de regie te nemen op zijn/haar ziekte en/of gezondheid.

1. Integraal

Hiermee wordt bedoeld dat er een samenhangend systeem van diagnostische voorzieningen en functies is. Dichtbij de patiënt georganiseerd waar dat wenselijk/noodzakelijk is en waarbinnen de diagnostische expertise en informatie van patiënten gedeeld wordt. De samenwerking en afstemming gaat over de verschillende lijnen heen. Tevens is er een gezamenlijk kwaliteitsbeleid en een sluitend systeem voor digitale informatieoverdracht.

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/besluiten/2017/04/21/addendum-2018-onderhandelaarsakkoord-medisch-specialistische-zorg-2014-t-m-2017>

2. Medische diagnostiek

Hiermee wordt bedoeld, laboratoriumdiagnostiek, beeldvormende diagnostiek en functiediagnostiek vanuit het perspectief van preventie, behandeling en/of monitoring.

3. Zinnige zorg

Zorg is zinnig wanneer die voor de patiënt noodzakelijk en bewezen effectief is.

4. Zuinige zorg

We kiezen ervoor om het begrip zuinige zorg in te vullen met de principes van het Triple Aim concept voor het duurzaam organiseren van zorg. Het staat voor het realiseren van:

- Het verbeteren van de ervaren kwaliteit van zorg,
- Het verbeteren van de gezondheid van een populatie;
- Het verlagen van de kosten per hoofd van de bevolking.

Zo dragen we als sector bij aan verbeteren van de zorg en houden we de zorgkosten in de hand.

5. Zorg op de juiste plek

Zorg op de juiste plek is de uitkomst van een (regionaal) gesprek tussen patiënten, zorgverzekeraar en zorgaanbieders. Het is sterk gerelateerd aan (medisch) technologische mogelijkheden, wensen en mogelijkheden van klanten en zal periodiek moeten worden bijgesteld.

6. Innovatie

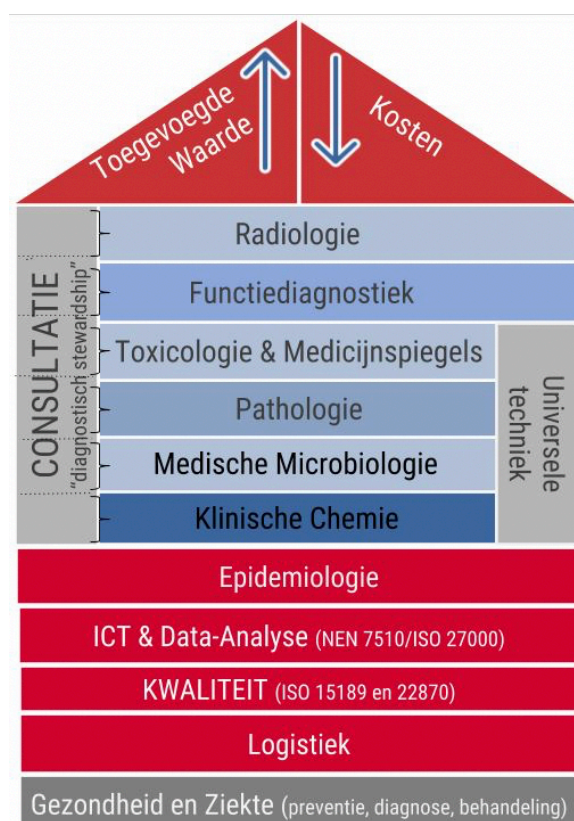
De technologische en digitale mogelijkheden nemen steeds meer toe en stellen ons in staat de klant/patiënt zoveel mogelijk eigen regie te geven (bijvoorbeeld via een persoonlijke gezondheidsomgeving), de toegevoegde waarde van diagnostiek te vergroten door bijvoorbeeld m.b.v. big data van "uitslagen" te komen tot "antwoorden" voor aanvragers en patiënten. Daarnaast zal kunstmatige intelligentie een steeds grotere rol gaan vervullen in de diagnostiek denk hierbij aan het geautomatiseerd beoordelen van testuitslagen of beeldvormende diagnostiek.

7. Eigen regie

Voor steeds meer mensen wordt het belangrijk om zelf de regie te voeren over hun gezondheid en hun ziekte. Zeker in de wereld van de diagnostiek ontstaan hiervoor in toenemende mate nieuwe mogelijkheden, die potentieel disruptief kunnen zijn voor de wijze waarop we de zorg organiseren en bekostigen. Dat vraagt van onze sector een grote mate flexibiliteit en een constante dialoog met patiënten, aanvragers en zorgverzekeraars.

Wat betekent deze visie voor de sector?

Prijsdruk, technologische mogelijkheden en de noodzaak om te innoveren vragen om consolidatie van de organisatie van de medische diagnostiek. We zien dat schaalvergroting en het realiseren van (boven) regionale samenhang een bijdrage kan leveren aan het realiseren van integrale medische diagnostiek. Dit is een randvoorwaarde om een bijdrage te leveren aan zinnige en zuinige zorg op de juiste plek. Het versterken van onderlinge samenhang is conceptueel weergegeven als het "huis van de diagnostiek" (zie afbeelding).

Het huis van de diagnostiek is niet persé één rechtsvorm maar kan ook bestaan uit een samenhangend netwerk van aanbieders dat aansluit op de beweging van netwerkgeneeskunde zoals gedefinieerd in het visiedocument van de Federatie Medisch Specialisten².

Wat hebben burgers hieraan?

Het realiseren van een samenhangend systeem van integrale diagnostiek heeft voor de burger de volgende voordelen:

1. Diagnostiek dichtbij

Door samenwerking met huisartsen, verloskundigen, diëtisten en ziekenhuizen onderhouden we een fijnmazig systeem voor o.a. bloedafnames. Bieden we op veel locaties functie-onderzoeken, point of care testing (diagnostiek in de spreekkamer) en werken we aan betrouwbare innovaties voor bijvoorbeeld thuis-testen en zelfdiagnostiek. Daarnaast wordt bij veel kwetsbare ouderen o.a. bloedmonsters thuis afgenomen.

2. Zelf de regie behouden en lang(er) gezond(er) thuis leven

Het beheren van je eigen gezondheidsgegevens levert voor sommige groepen patiënten een belangrijke bijdrage. Het verbetert het zelfmanagement bij (chronische) ziekten en biedt mogelijkheden voor betere keuzes ten aanzien van hun leefstijl.

3. Zorgkosten in toom houden

De feitelijk kosten van diagnostiek zijn in verhouding tot de totale zorgkosten gering en hebben een groot effect op het beheersen van de zorgkosten in het geheel. Een samenhangend integraal diagnostisch systeem:

- Draagt bij aan een juist gebruik van diagnostiek hetgeen een groot effect heeft op zinnige en zuinige zorg,
- Voorkomt onnodige dubbel diagnostiek;
- Ondersteunt substitutie van zorg van de medisch specialist naar de huisarts;
- Stelt patiënten in staat om door adequaat zelfmanagement gepast gebruik te maken van de zorg.

² [https://www.dropbox.com/s/ob3288i3m99372t/Visiedocument Medisch Specialist 2025-DEF.pdf?dl=0](https://www.dropbox.com/s/ob3288i3m99372t/Visiedocument%20Medisch%20Specialist%202025-DEF.pdf?dl=0)

Wat is onze opgave?

Gebaseerd op bovenstaande visie werken de leden van de SAN aan:

1. Een gerechtvaardigd vertrouwen in de kwaliteit van de dienstverlening en de toegevoegde waarde hiervan voor de preventie, diagnosestelling, behandeling en monitoring van de patiënt,
2. Het (regionaal) digitaliseren van gegevensstromen m.b.t. de medische diagnostiek tussen zorgaanbieders onderlinge en het (begrijpelijk) digitaal beschikbaar stellen van deze gegevens aan de persoonlijke gezondheidsomgeving (PGO)³ van de patiënt;
3. Het versterken van de consultatieve rol van de medische diagnostiek naar aanvragers en patiënten toe om hierdoor een bijdrage te leveren aan zinnige en zuinige zorg (stewardship);
4. Een (boven) regionale vertaling van het concept "huis van de diagnostiek";
5. Het realiseren van zinnige en zuinige zorg, bijvoorbeeld door het voorkomen van dubbel diagnostiek en het ontdubbelen van regionale bloedafname diensten;
6. Het realiseren van innovatieve samenwerking tussen, de openbare gezondheidszorg, huisartsen, verloskundigen en medisch specialisten door het gepast inzetten van medische diagnostiek (1,5-lijnszorg);
7. Het realiseren van een aantrekkelijke professionele werkomgeving om bovenstaande ambities te realiseren.

³ <https://www.medmij.nl/>

Wat vinden wij belangrijk bij de uitvoering?

Wij zijn gehouden aan de meest recente professionele standaarden en kwaliteitsnormen die van toepassing zijn op de medische diagnostiek (gerechtvaardigd vertrouwen).

Bij de uitvoering streven we naar integriteit, deskundigheid, respect, transparantie, openstaan voor vernieuwing en betrouwbaarheid.

Daarnaast hebben de leden van SAN een onderlinge gedragscode vastgesteld. Deze is terug te vinden op <http://www.de-san.nl/>